

זוהר היומי

זוהר שמות – דף ל"ה ע"ב

פרשת בא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ל"ה ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

דִּהְיָ הוּא תַּנִּינָא, וְלֹא יָכִיל לְמִיקָם, עַד דְּאֶבִּיד גְּשָׁמִיָּהּ. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּפִיף לֵיהּ גּוּ יָמָא, כַּד עָאֵל לְגַבִּיָּהּ. וְאִיהוּ דִּרְךָ עַל תְּקִפִּיָּה דִּימָא. וְתְקִפִּיָּה דִּימָא דָּא, אִיהוּ תַּנִּינָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (אִיּוֹב ט') וְדוֹרָךְ עַל כְּמַתִּי יָם.

תרגום לעברית

וּבְסִפְרֵי הָרִאשׁוֹנִים, זֶה נִחַשׁ עֲקֻלָּתוֹן, שֶׁהוּא תַּמִּיד בְּעֵקֶמִימוֹת, וּמִבֵּיא קָלִלוֹת עַל הָעוֹלָם. כְּשֶׁזֶה קָם - נִשְׁכַּר תְּקִפּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַתַּנִּין, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד עַד שְׁאוּכַד גּוּפוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כּוֹפֵף אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַיָּם כְּשֶׁנִּכְנַס אֵלָיו, וְהוּא דוֹרָךְ עַל תְּקִפּוֹ שֶׁל הַיָּם, וְתִקָּף הַיָּם הַזֶּה הוּא תַּנִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב ט) וְדוֹרָךְ עַל כְּמַתִּי יָם.

טקסט הזוהר

וְכַד הָאִי נִחַשׁ קָם, כְּדִין מַה כְּתִיב, (ישעיה כ"ז) וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם, דָּא אִיהוּ הַתַּנִּין הַגָּדוֹל. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הִנְגִּי עֲלֶיךָ. וְדָא נִחַשׁ, אִיהוּ מְאָרְתָּ, בְּלוֹוֹטִין לְכָלָא, בְּגִין דְּאִיהוּ תְּקִיפָא עֲלֵיהּ, בְּתְקִפִּיָּה דִּהְיָ הוּא נָהָר רַבְרַבָּא, דְּאֶקְרִי חֲדָקָל, וְהָא אוֹקִימָנָא.

וּכְשֶׁקָם הַנָּחֵשׁ הַזֶּה, אֵז מַה כָּתוּב? (ישעיהנו) וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בֵּינָם. זֶהוּ הַתַּנִּין הַגָּדוֹל. וְעַל זֶה כָּתוּב הַנָּחֵשׁ עָלֶיךָ. וְנָחֵשׁ זֶה הוּא מְאֹרֶת, בְּקִלְלוֹת לָכֵל, מְשׁוּם שֶׁהוּא חֲזָק עָלָיו בְּחִזְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַנָּחֵשׁ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא חֲדָקָל, וְהָרַי בְּאֶרְנוֹ.

טקסט הזהיר

ההוא נחש איהי בִּיבְשָׁתָא כַּד נִפְקִין דָּא בְּדָא, דָּא דְּבִיבְשָׁתָא אֶתְתַּקֵּף תְּדִיר, בְּגִין דְּכָל אוֹרְחוֹי וְתַקְפוֹי בִּיבְשָׁתָא אִיהוּ, וְאָכִיל אֶרְעָא וְעַפְרָא תְּדִיר, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (בראשית ג') וְעַפֵּר תֹּאכֹל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. דָּא גְדִיל בְּעַפְרָא, וְדָא גְדִיל בְּמִיָּא. נָחֵשׁ דָּאֵתְגִדִּיל בְּמִיָּא, לָאוּ תִקְיָפָא כִּהְיֵי דָאֵתְגִדִּיל בִּיבְשָׁתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית א') מְאֹרֶת חֲסֵר.

תרגום לעברית

אותו הנחש שִׁבְשָׁה, כְּשִׁיּוּצָאִים (להלחם) זֶה בָּזָה, אוֹתוֹ שִׁבְשָׁה תָּמִיד מִתְגַּבֵּר, מְשׁוּם שֶׁכָּל דְּרָכּוֹ וְחֲזָקוֹ הוּא בִּיבְשָׁה, וְאוֹכֵל אֶרֶץ וְעַפֵּר תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְעַפֵּר תֹּאכֹל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. זֶה גְדִיל בְּעַפֵּר, וְזֶה גְדִיל בְּמִיָּם. נָחֵשׁ שֶׁהִתְגַּדֵּל בְּמִיָּם לֹא חֲזָק כְּזֶה שֶׁהִתְגַּדֵּל בִּיבְשָׁה, וְעַל זֶה כָּתוּב מְאֹרֶת חֲסֵר.

טקסט הזהיר

וְדָא אֲזִדְמֵן לְגַבִּי הֵהוּא דְּמִיָּא. וְאִף עַל גַּב (ודא לא) דְּאֲזִדְמֵן לְגַבִּיָּה, לֹא אֲגַח לְגַבִּיָּה, אֶלָּא קוֹדֵשָׁא בְּרִיָּה הוּא בְּלַחֲדוּי, דְּקִטִּיל לִיָּה מִגּוֹ יָמָא, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא בְּגִין גִּסּוֹת רוּחָא דְּבִיָּה, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (יחזקאל כ"ט) אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וְגו'.

תרגום לעברית

וְזֶה הַזִּדְמֵן לְאוֹתוֹ שֶׁל הַמִּיָּם. וְאִף עַל גַּב [וְזֶה לֹא] שֶׁהִזְדְּמֵן אֵלָיו, לֹא נִלְחַם בּוֹ, אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ שֶׁהָרַג אוֹתוֹ מִתּוֹךְ הַיָּם, כְּמוֹ שֶׁבְּאֶרְנוֹ שֶׁבְּגִלְל גִּסּוֹת הָרוּחַ שָׁבוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל כט) אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וְגו'.

וְעֵבֶר יִי' לְנִגּוּף אֶת מִצְרִים וְגו'. תִּנָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָאִי קָרָא קִשְׁיָא, וְכִי יִרְאֶה אֶת הַדָּם וְאַחֲרֵי כֵךְ וּפְסִיחַ, דְּמִשְׁמַע דְּסִימְנָא הוּא דְּעֵבִיד. וְאִי תִימָא בְּגִין דְּמָא דְּאִיהוּ מִצְוָה, אָמַאי לְבַר. וְאָמַאי בְּתִלְת דְּוִכְתִּי דְּפִתְחָא. וְהָא כְּתִיב (דְּנִיאל ב') הוּא גְלִי עֲמִיקְתָּא וְגו'. וּמַאי טַעְמָא בְּעָא דְּאִתְגַּלְיָא דְּמָא עַל הַמִּשְׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת.

תרגום לעברית

וְעֵבֶר ה' לְנִגּוּף אֶת מִצְרִים וְגו'. שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, פְּסוּק זֶה קִשְׁיָא, וְכִי יִרְאֶה אֶת הַדָּם וְאַחֲרֵי כֵךְ וּפְסִיחַ, שְׁמִשְׁמַע שְׁסִימֵן הוּא עָשָׂה? וְאִם תֹּאמַר בְּשִׁבִּיל הַדָּם שֶׁהוּא מִצְוָה, אָז לָמָּה בַּחוּץ? וְלָמָּה בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת שֶׁל הַפֶּתַח, וְהָרִי כְּתוּב (דְּנִיאל ב') הוּא מְגַלָּה עֲמֻקּוֹת וְגו', וְמָה הַטַּעַם שֶׁרָצָה לְהִיּוֹת דָּם גְּלוּי עַל הַמִּשְׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת?

טקסט הזוהר

אֱלָא תִּנָּא, כְּתִיב, (דְּבָרִים ל"ב) וַיֵּרָא יִי' וַיִּנָּאֶץ, וְכְתִיב, (בְּרַאשִׁית ו') וַיֵּרָא יִי' כִּי רָבָה רָעַת הָאָדָם בְּאָרְץ. וְתִנִּינוּ לָא אִתְחַזִּי אֲשַׁגְחוּתָא דְּלַעֲיָלָא, אֱלָא כִּד אִתְחַזִּי לְתַתָּא עוֹבְדָא דְּאִתְעֵבִידו עוֹבְדָא מְנִיָּה וְעַל דָּא (נ"א וְעַד דְּעַבְדִּין עוֹבְדָא לְתַתָּא) לָא מְשַׁגְּיחִין (נ"א לֹאבֹאשָׁא), פֶּר הִרְהוּרָא דְּעֵבֹדָה זָרָה, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים י"א) הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶּם. וּמִדְּאִתְעֵבִיד עוֹבְדָא, אֲשַׁגְחוּתָא דְּלַעֲיָלָא אִתְעַר, וּבְגִין כֵּךְ, כִּלְא, בִּין לְטַב וּבִין לְבִישׁ, בְּעוֹבְדָא תִּלְיָא מְלִתָּא.

תרגום לעברית

אֱלָא שְׁנִינוּ, כְּתוּב (דְּבָרִים לב) וַיֵּרָא ה' וַיִּנָּאֶץ, וְכְתוּב (בְּרַאשִׁית ו) וַיֵּרָא ה' כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בְּאָרֶץ. וְשְׁנִינוּ, לֹא נִרְאִית הַהִשְׁגָּחָה הָעֲלִיוֹנָה אֱלָא כְּשֶׁנִּרְאִים לְמִטָּה הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ מַעֲשֵׂה מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה [וְעַד שֶׁעוֹשִׂים מַעֲשֵׂה לְמִטָּה] לֹא מְשַׁגְּיחִים לְהִרְעֵ, פֶּרֶט

להרהור של עבודה זרה, שכתוב (דברים א) השמרו לכם פן יפתה לבבכם. ומשנעשה המעשה, מתעוררת ההשגחה מלמעלה, ולכן הכל, בין לטוב בין לרע, תלוי הדבר במעשה.

טקסט הזוהר

אמר רבי יוסי, כל שוקי מצרים, מליין טעוון הוו, ועוד דבכל ביתא וביתא, הוו שכיחי זינן, דמתקטרי בחרשייהו, באינן כתרין תתאין דלתתא, ומתערין רוח מסאבא בגוייהו.

תרגום לעברית

אמר רבי יוסי, כל שוקי מצרים היו מלאים אלילים, ועוד, שבכל בית ובית היו מצויים מינים שנקשרים בכשפיהם באותם כתרים תחתונים שלמטה, ומעוררים רוח טמאה בתוכם.

טקסט הזוהר

ורא דמלה תנא, כתיב, ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות. אגודת אזוב למה. בגין לבערא רוח מסאבא מבינייהו, (נ"א האי קרא קשיא וכי וראה את הדם ואחר כך ופסח דמשמע דסימנא הוא דעביד אמאי והא כלא גלייא קמיה קודשא בריך הוא וכתוב הוא גלי עמיקתא ומסתריתא אלא תנא כתיב וירא יי' וינאץ וגו' וכתוב וירא יי' כי רבה רעת וגו' ותנינן לא אתחזי אשגחותא לעילא אלא כד אתחזי לתתא עובדא ומדאתעבד עובדא אשגחותא לעילא אתער ובגין כך כולא בין לטב בין לביש בעובדא תלייא מלתא. ולקחתם אגודת אזוב וגו' אגודת אזוב למה ומאי טעמא בעא דאתגלייא דמא על המשקוף ועל שתי המזוזות. אמר רבי יוסי כל שוקי מצרים מליין טעוון הוו ובכל ביתא וביתא הוו שכיחי זינן דמקטרי בחרשייהו באינן כתרין תתאין דלתתא ומתערין רוח מסאבא בגוייהו ועל

דא אגודת אזוב בגין לבערא רוחי מבינייהו) ולְאַחֲזָא בְּפִתְחֵיהוּ, בְּהֵנִי תִלֵּת דְּוִכְתִּי, מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָתָא. חַד הָכָא, וְחַד הָכָא, וְחַד בְּגוּוֹיֵיהוּ בְּגִין כְּךָ, וּפְסַח יִי' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגּוֹף, מְשׁוּם דְּחָמִי שְׂמָא קִדִּישָׁא רָשִׁים עַל פֶּתַחָא.

תרגום לעברית

וסוד הדבר למדנו, כתוב ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בספר והגעעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות. אגדת אזוב למה? כדי לבער רוח טמאה מביניהם, (זה הפסוק קשה, וכי וראה את הדם ואחר כך ופסח, שמשמע שסימן הוא שעשה, מדוע, ' והרי הכל גלוי לפני הקדוש ברוך הוא, וכתוב (דניאל ב) הוא מגלה עמקות ונסתרות. אלא שנינו, כתוב וירא ה' וינאץ וגו', וכתוב וירא ה' כי רבה רעת וגו'. ושנינו, לא מתראה השגחה למעלה, אלא כאשר נראה למטה מעשה, ומשגעשה מעשה ההשגחה למעלה מתעוררת, ומפני כן הכל, בין לטובה ובין לרעה, במעשה תלוי הדבר. ולקחתם אגדת אזוב וגו'. אגדת אזוב למה, ' ומה הטעם רצה שיתגלה דם על המשקוף ועל שתי המזוזות, אמר רבי יוסי, כל השוקים במצרים היו מלאים אלילים, ובכל בית ובית היו נמצאים מינים שמקטירים בכשפיהם באותם כתרים תחתונים שלמטה ומעוררים רוח טמאה אצלם, ועל זה אגדת אזוב, כדי לבער רוחות מביניהם) וְלִהְיָאוּת בְּפִתְחֵיהֶם בְּשִׁלְשֵׁת הַמְּקוֹמוֹת הַלָּלוּ הָאֵמוּנָה הַשְּׁלֵמָה. אֶחָד כָּאן, וְאֶחָד כָּאן, וְאֶחָד בֵּינֵיהֶם. וְלָכֵן וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגּוֹף, מְשׁוּם שְׂרׁוּאָה אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ רָשׁוּם עַל הַפֶּתַח.

טקסט הזוהר

אמר רבי יהודה, אי הכי אמאי דמא, דהא תנינן, חוור וסומק וחד דכליל ביני גוונים. אמר ליה, תרי דמי הוו, חד דמילה, וחד דפסחא. דמילה רחמי. דפסחא דינא.

אמר רבי יהודה, אם כך אז לשם מה דם, שהרי שנינו, לכן ואדם ואחד שכלול בין הגונים? אמר לו, שני דמים היו, אחד של מילה ואחד של פסח. של מילה רחמים, ושל פסח דין.

טקסט הזהיר

אמר רבי יהודה, לאו הכי, אלא כמה דאוליפנא, דאחזר ההוא דמא קודשא בריה הוא לרחמי, כאילו הווי חנור בגו גונוני, הדא הוא דכתיב, (יחזקאל ט"ז) ואעבור עליה ואראה מתבוססת בדמיה ואומר לה בדמיה חיי וגו'. ואף על גב דהוה סומקא, אתחזר לרחמי, דכתיב בדמיה חיי. ובגין כך, רשים פתחא בתלת סטריז, חד הכא, וחד הכא, וחד ביניהו.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, לא כך, אלא כמו שלמדנו, שהחזיר הקדוש ברוך הוא את אותו דם לרחמים, כאילו היו לכן בתוך הגונים. זהו שכתוב (יחזקאל טז) ואעבר עליה ואראה מתבוססת בדמיה ואמר לה בדמיה חיי וגו'. ואף על גב שהיה אדם, החזר לרחמים, שכתוב בדמיה חיי. ולכן רשום הפתח בשלשה צדדים - אחד כאן, ואחד כאן, ואחד ביניהם.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (ל"ז ע"א) ◆

טקסט הזהיר

תאני ר' חזקיה, תריז דמי אתחזו, לקבל תרי כתרין, דאתחזו (נ"א דאתערו) לעילא ביהיא שעטא. אמר רבי יוסי, חד כתרא דכלילא בתריז סטריז טמירין,

שָׁנָה רַבִּי חֲזָקְיָה, שְׁנֵי דָמִים נִרְאוּ כְּנֶגֶד שְׁנֵי כְתָרִים שֶׁנִּרְאוּ (שהתעוררו) למעלה באותה שעה. אמר רבי יוסי, כתר אחד שכלול בשני צדדים טמונים, ברחמים ודין.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.